

אתכשֵל בָה. וְצִדְיקִיא בַד פִתְחִי פּוֹמִיהוּ כֶלְהוּ שָׁלֵם.
תָא חִזְיִי, יוֹסֵף כַד שָׂרָא לְמַלְלָא לְפִרְעָה. מֵה בְתִיב,
אֱלֹהִים יַעֲנֵה אֶת שְׁלוֹם פִרְעָה. אָמַר רַבִי יְהוֹדָה, הָא
אָתְמָר. דִקְנוּדָשָא בְרִיךְ הוּא חָס עַל שְׁלָמָא דְמַלְכָותָא,
בָמָה דָאָת אָמָר, (שְׁמוֹת ו) וַיְצֻוּם אֶל בְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל פִרְעָה
מֶלֶךְ מִצְרָיִם (ד"ה קצ'ו נ"א) וְאוֹקְמוֹתָה.

רַבִי חִיָא אָמָר, פִרְעָה בָעָא לְנִסְפָּחָה לִיה לְיוֹסֵף, וְאַחֲלָף
לִיה חֶלְמָא. וַיּוֹסֵף בְגִין דְתֹוהָ יָדַע דְרָגֵין, אָסְטָפָל
בְכָל מַלָּה וּמַלָּה. וְאָמָר, כַךְ חַמִּיתָא, כָל מַלָּה וּמַלָּה בְדִקָא
חִזְיִי.

הָדָא הוּא דְכַתִּיב וַיֹּאמֶר פִרְעָה אֶל יוֹסֵף אַחֲרֵי הָוְדִיעָ
אֱלֹהִים אָוֹתָךְ אֶת כָל זֹאת אֵין גְבּוֹן וְחַכּוּם בְמָוֹךְ.
אַחֲרֵי הָוְדִיעָ אֱלֹהִים, אַחֲרֵי תִוְתֵּחַ בְהִיא שְׁעַתָּא דְחַלְמִית
חֶלְמָא, תִפְנֵן תִוְתֵּחַ שְׁכִיחָה. וּבְגִין כַךְ אָמָר (ס"א אָמָת אֶת כָל זֹאת
יְדַעַת, וְאֵיךְ יְדַעַת פְשָׁרִיה) אֶת כָל זֹאת יְדַעַת חֶלְמָא הִיֵּךְ תִוְתֵּחַ,
וַיְדַעַת פְשָׁרִיה.

אָמָר רַבִי יִצְחָק, אֵי הַכִּי יוֹסֵף אָמֶר כֶלְא, חֶלְמָא
וּפְשָׁרָא. כְדָבֵר יְאֵל דָאָמֶר חֶלְמָא וּפְשָׁרִיה. אָמֶר לִיה,
לֹאו הָאֵי בְהָאֵי (ד"ח ל"ג דְהָא). יוֹסֵף אָסְטָפָל מְגֹו מְלֹוָלָא
דְפִרְעָה דְתֹוהָ אָמֶר בְדָרְגֵין יְדִיעָן, וְחַמָּא לִיה דְקָא טָעה,
וְאָמֶר לִיה לֹאו הַכִּי, אֶלָא הַכִּי הוּא. בְגִין דְרָגֵין כְסִדְרוֹן

אתהין. אבל דניאל לא אסתכל מגו מלולא דנבויכְּדַנְצָר בְּלֹום. (דלא) וככלא קאמֶר ליה חַלְמָא ופְּשָׂרִיה. מה כתיב בדניאל, (דניאל ב) אֲדִין לְדַנִּיאֵל בְּחַזְׁוֹא דַי לִילְיָא רֹזָא גָּלִי בְּחַזְׁוֹא דַי לִילְיָא. מאן חַזְׁוֹא דַי לִילְיָא, הא גְּבָרִיאֵל, דָּאיְהוּ חַזְׁוֹא חַיּוֹ מִן חַיּוֹן.

טא חַזְׁוֹי, מה כתיב, (חוּזָקָאַל מַגְּ) והנה בבוד אַלְקִי יִשְׂרָאֵל בא מַדְּרֵךְ תְּקִדִּים וַיָּכוֹל בְּקוּלָּם רַבִּים וְהָאָרֶץ הָאִירָה מַכְבּוֹדוֹ. מה כתיב בתריה, ובמְרָאָה הַמְּרָאָה אֲשֶׁר רָאִיתִי בְּבָאִי לְשַׁחַת אֶת הָעִיר וּמְרָאוֹת כְּמְרָאָה אֲשֶׁר רָאִיתִי אֶל נָהָר כְּבָר וְאֶפְלָל אֶל פְּנֵי. כָּל אַלְיִין מְרָאוֹת, אַיִּנוֹן שִׁית, דָּאיְנוֹן מְרָאוֹת וְחַיּוֹן דְּחַזְׁוֹא. חַיּוֹן אִית לֵיהֶן, לְאַתְּחַזְׁוֹא בֵּיהֶן גּוֹנוֹן דְּלֻעִילָּא, וְאַתְּחַזְׁוֹן בְּהָהּוֹא חַיּוֹן. וְאִית חַיּוֹן לְחַיּוֹן, וְחַיּוֹן לְחַיּוֹן, דָא עַל דָא. וּכְלָתוֹ קִיְּמִין בְּדִרְגֵּין יַדְיָעָן וְשַׁלְטִי, וְאַקְרָוֹן חַיּוֹן דְּלֻילְיָא, וּבָתוֹ מִתְּפֶרֶשִׁין כָּל חַלְמִין דְּעַלְמָא, וְאַלְיִין אַיִּנוֹן בְּגּוֹנָא דְּלֻעִילָּא עַלְיָהָנוּ.

ובגין כֵּה דניאל בְּחַזְׁוֹא דְּלֻילְיָא רֹזָא גָּלִי. אַתְּגָלִי לֹא כתיב, אֶלְאָ רֹזָא גָּלִי, חד מַאֲלִין דִּרְגֵּין, גָּלִי לֵיהֶן הָהּוֹא חַלְמָא וְפְּשָׂרִיה. אבל יוֹסֵף, מגו מלוי דְּפִרְעָה, אַסְתְּכָל בְּדִרְגֵּין עַלְאַיִן וְקָאָמֶר.

ובגין כֵּה פְּקִדִּיה עַל כָּל אָרְעָא דְּמִצְרִים, בְּגִין דְּקִוְּדָשָׁא

בריך הוּא, מדיליה דיוסף קא יהיב ליה. פומא דלא נשק לעבירה, כתיב ועל פיך ישק כל עמי. ידא דלא קרייב לעבירה, כתיב ויתן אותה על יד יוסף. צוואר דלא קרייב לעבירה, כתיב וישם רbid הזהב על צווארו. גופה דלא קרייב לעבירה, כתיב וירכב אותו במרכבת המשנה אשר לו. המתחשה דלא חשב, נקרא נבון וחכם. לב שלא הרהר, ויקראו לפניו אברך. וכלא מדיליה נטלו.

מה כתיב. ויצא יוסף מלפניהם פרעה ויעבר בכל הארץ מצרים. אמר רבי חזקיה, מאי טעמא ויעבור בכל הארץ מצרים. בגין לשלטהה, דמckerזי קמיה הבי. בגין למבחן עבורה בכל אחר ואתר. רבי אלעזר אמר, בנש יוסף עבירו בכל אחר, בגין דלא יתרקב.

אמר רבי שמעון, כל מה שעבד קידשא בריך הוּא, כל איהו לגילגלא גלגולין, בגין דבעי לקיימא קיומה. תא חזוי, כד ברא קידשא בריך הוּא עלמא, איתי כל מה דאצטריך עלמא בקדמיתא, ולברר איתי ליה לבר בש לעלמא, ואשכח מזונא.

(ד"ח לא"ג תא חזוי) **כגונא דא, קידשא בריך הוּא אמר לאברהם,** (בראשית טו) ידוע תדע כי גור יהיה זרעך בארץ לא להם וגוי, ואחרי בן יצאו ברכוש גדול. כד

אתא יוספ לארעא דמצרים, לא אשתח בה רכוש גדוֹל. גלגל גלוּין, ואיתי פְּנָא על עַלְמָא. וכל עַלְמָא הוּמִיתין פְּסָפָא וְדַהֲבָא לְמִצְרַיִם, וְאַתְמָלִי כָּל אֲרֻעָא דְמִצְרַיִם פְּסָפָא וְדַהֲבָא. לְבַתֵּר דְאַתְקָנוּ כָּל רַכּוֹשׁ גָדוֹל, אַיִתִי יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם.

דְּהַכִּי אֲרַחִי דְקִוְידָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא, בְּקָדְמִיתָא בָּאַרְיִי (ס"א אַקְדִּים) אָסּוּתָא, וְלְבַתֵּר מְחִי. בְּךָ בְּקָדְמִיתָא אַתְקִין רַכּוֹשׁ גָדוֹל, וְלְבַתֵּר (ד"ב קצ'ו ע"ב) אַיִתִי לוֹן לְגָלוּתָא. וְעַל דָא גָלְגָל גָלוּין וְאַיִתִי פְּנָא עַל כָל עַלְמָא, בְּגַיִן דְלִיהְוִי מִיִּתִין פְּסָפָא וְדַהֲבָא כָל עַלְמָא לְמִצְרַיִם.

תָא חֹזֵי, בְּגַיִן (ק"ב) יוֹסֵף דְאַיהְוִי צָדִיק, אֲיַהִי גָרִים עוֹתָרָא פְּסָפָא וְדַהֲבָא, לְגַטְלָא יִשְׂרָאֵל. בְּדִכְתִּיב, (תְּהִלִּים ק"ה וַיּוֹצִיאָם בְּכֶסֶף וַזְהָבָב וְאַיִן בְּשַׁבְּטוֹיו כּוֹשֶׁל. וְמַן יְדָא דְצָדִיק, אַתָּא דָא לִישְׂרָאֵל. וְכָלָא לְמַזְכִּי לוֹן לְעַלְמָא דְאַתִּי.

פָתָח וְאָמַר, (קהלת ט) רְאֵה חַיִים עִם אֲשֶׁר אָהָבָת וְגַוְ'. פָא חֹזֵי, הָאִי קָרָא בְּרוֹזָא עַלְמָה אַיהְוִי, וְאוֹקְמוֹתָה. רְאֵה חַיִים, אַלְיִן חַיִן דְעַלְמָא דְאַתִּי, דְזַכָּאָה הָוָא בְּרַבְשׁ דְזַכְּרֵי בֵיהֶ בְּדִקָּא יָוֹתָה.

עִם אֲשֶׁר אָהָבָת, דָא בְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל, בְּגַיִן דְבַת כְּתִיב אָהָבָה. דִכְתִּיב, (ירמיה לא) וְאָהָבָת עַולְם

אֲהַבְתִּיךְ, אֵימָתִי. בְּשֻׁעַתָּא דְסֶטֶרֶא דִימִינָא אָחִיד בָּהּ.
דְכַתִּיב, (ירמיה לא) עַל פָּנָן מִשְׁכָתִיךְ חָסֶד.

(קהלת ט) כֹּל יְמִי חַיִּי הַבָּלֶךְ, בְּגַין דָאִיהִי אַתְקִשְׁרָת בְּחַיִּים,
וְאִיהִי עֹזֶם הַחַיִּין שְׂרִירֵינוּ בֵּיתָה. דָהָא עַלְמָא דָא, לֹא
שְׂרִירֵינוּ בֵּיתָה חַיִּים. בְּגַין דָאִינּוּן תְּחַת הַשְּׁמֶשׁ, וְלֹא מַטְאָן
הַכָּא אִינּוּן גַּהֲוָין דְהַהוֵּא שְׁמֵשָׁא, וְאַסְתָּלָקָו מַעַלְמָא
מִיּוֹמָא דָאַתְרִיב בֵּי מַקְדְּשָׁא. דְכַתִּיב, (ישעיה יג) חָשָׁךְ
הַשְּׁמֶשׁ בְּצַאתָו וְגוֹ. מַאי חָשָׁךְ הַשְּׁמֶשׁ, דְסַלִּיק גַּהֲוָירָה
וְלֹא נָהֵר. כַּמָּה דָאַת אָמֵר (ישעיה נז) הַצְדִּיק אָבֵד וְגוֹ.

כִּי הוּא חַלְקָה בְּחַיִּים, דָא הוּא שְׁמֵשָׁא בְּסִיחָרָא, וּבְעִינָן
לִמְיַעַל סִיחָרָא בְּשְׁמֵשָׁא וּשְׁמֵשָׁא בְּסִיחָרָא, דְלֹא
לְאַפְרָשָׁא לוֹזָן. וְדָא הוּא חַוְלָקָא דְבָר נָשָׁה, לִמְיַעַל בְּהָיוֹ
לְעַלְמָא דָאַתִּי.

מָה כְּתִיב בְּתִרְיָה, (קהלת ט) כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לְעַשׂוֹת
בְּכָחָךְ עֲשָׂה כִּי אֵין מַעַשָּׂה וְחַשְׁבּוֹן וְדַעַת וְחַכְמָה
בְּשָׁאָל אֲשֶׁר אַתָּה הַוְלֵךְ שְׁמָה. הָאִי קָרָא אֵיתָ לְאַסְתָּפָלָא
בֵּיהֶן. כֹּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לְעַשׂוֹת, וּכִי הַוְתָּרָה רְצֹוֹתָה
לְמַעַבֵּד בָּר נָשָׁה כֹּל מָה דִּיכְיַל. אֶלְאָ, לְעַשׂוֹת בְּכָחָךְ
כְּתִיב, מַאי בְּכָחָךְ. דָא בְּשִׁמְתִּיהִיא דְבָר נָשָׁה, דָאִיהִי חִילָּא
דְבָר נָשָׁה, לְמוֹזֵי בָּה לְעַלְמָא דִין וּלְעַלְמָא דָאַתִּי.
דְבָר אַחֲר בְּכָחָךְ, דָא הִיא אָשָׁה דְקָאָמָרָן, דָאִיהִי חִילָּא

לֹא תִתְקַפֵּא בָּהּ, בַּעֲלֵמָא דִין וּבַעֲלֵמָא דָאַתִּי. וּבַעַי בָּר נְשָׁלָם
לְמוֹזֵבִי בָּהּ בְּהָאִי עַלְמָא בְּהָאִי חִילָא, בְּגִינַן דִּיתְתַּקְפָּה בָּהּ
בְּהָהּוּא עַלְמָא.

מַאי טֻמָּא. בְּגִינַן דָּלְבָתָר דִּיפּוֹק בָּר נְשָׁלָם מַהָּאִי עַלְמָא,
לִית בְּיַה חִילָא לְמַעַבְדָּמִידִי וּלְזָמָר, הַשְׁתָּא, מִפְּאָן
וְלֹהֲלָא אֲעַבֵּיד עַוְבָּדִין טְבִינָה. דָּוֹדָאִי אֵין מַעֲשָׂה וְחַשְׁבּוֹן
וְדַעַת וְחַכְמָה בְּשָׁאָול אֲשֶׁר וְגוּ. אֵי לֹא זָכֵי בָּר נְשָׁלָם בְּהָאִי
עַלְמָא, לֹא יָזְכֵי בַּיה לְבָתָר בְּהָהּוּא עַלְמָא. וְאוֹקְמוֹתָה,
מִאֵן דָּלָא אֲתָקִין זְוּדִין לְמִיחָךְ מַהָּאִי עַלְמָא, לֹא יִכְלֶל
בְּהָהּוּא עַלְמָא. וְאֵית עַוְבָּדִין טְבִינָה דָּעַבְדָּי בָּר נְשָׁלָם בְּהָאִי
עַלְמָא, דִּיְכּוֹל מְבִיאָהוּ הַכָּא. וְכֹל אֲשַׁתָּאָר לְעַלְמָא
דָאַתִּי וְלֹא תַזְנוֹא מְבִיאָהוּ.

תָא חִזֵּי, יוֹסֵף זָכָה בְּהָאִי עַלְמָא וּזָכָה בַּעֲלֵמָא דָאַתִּי,
בְּגִינַן דְּבָעָא לְאֲתָאָחָדָא בְּאָשָׁה יְרָאָת יִי. פְמָה דָאַת
אָמָר, (בראשית לט) וְחַטָּאתִי לְאֱלֹהִים. וּבְגִינַן כֶּךְ זָכָה לְמַשְׁלָט
בְּהָאִי עַלְמָא, וּזָכָה לוֹזֵן לִישְׁרָאֵל.

מַה בְּתִיב, (בראשית מז) וַיַּלְקֹט יוֹסֵף אֶת בֶּל הַפְּסָף. וְהַכִּי
אֲתַחְזֵי, דָהָא הַהּוּא בְּהָר דְּנָגִיד וּנְפִיק, אֲיהוּ לְקִיט
כֹּלָא, וְכֹל עוֹתָרָא בַּיה קִימָא. וְדֹא הִיא רֹזֵא דְכִתְיב,
(בראשית א) וַיִּתְן אֶתְכֶם אֱלֹהִים בְּרַקְיעַ הַשְׁמִים, וְכֹלָא אֲיהוּ
כְּדָקָא יָאָות, וְדֹאִי יוֹסֵף בְּעַי לְמַשְׁלָט עַל מַלְכוֹתָא.

וְתֵא חֹזֵי, בְּתִיב, וַיַּרְכֶּב אָתוֹ בְּמִרְכֶּבֶת הַמְשֻׁנָּה. מֵאַן
מִרְכֶּבֶת הַמְשֻׁנָּה. קָוְדֵשׁ אֲבִיךָ הַוָּא עֲבֵיד לֵיה
לְצִדְקָה שְׁלִיטָא, בְּגַין דָּהָא מְגִיה אַתְּזָן עַלְמָא, וְאַצְטְּרִיךְ
לְאַפְּזָנָא. וַקָּוְדֵשׁ אֲבִיךָ הַוָּא אִית לֵיה רַתִּיכָא עַלְאָה,
וְאִית לֵיה רַתִּיכָא תַּתָּאָה. רַתִּיכָא תַּתָּאָה אֵיה מִרְכֶּבֶת
הַמְשֻׁנָּה, וַיּוֹסֵף צָדִיק אַקְרִי, וְלֵיה אַתְּחֹזֵי לְמַהְוִי רַכְבֵּב עַל
מִרְכֶּבֶת הַמְשֻׁנָּה אֲשֶׁר לוֹ, לַקָּוְדֵשׁ אֲבִיךָ הַוָּא. וְכֹלָא
אֵיהוּ בָּרוֹזָא עַלְאָה, לְמַהְוִי כְּגֻונָא דְלַעַילָא.

תֵא חֹזֵי, וַיָּקָרְאוּ לִפְנֵיו אַבְרָהָם, מַאי אַבְרָהָם. קָשְׁירוּ
דְאַתְּקִשְׁר שְׁמֵשָׁא בְּסִיחָרָא, וְכֹלָא כְּרָעִין לְקַבֵּל אַתְּרָא.
וְגַתְּזָן אַתְּזָן עַל כָּל עַלְמָא, וְכֹלָהוּ אָוָדָן לְגַבִּיהָ, (דף קצץ
נ"א) וּבְגַין דָא כָלָא בָּרוֹזָא עַלְאָה אֵיהוּ.

תֵא חֹזֵי, קָוְדֵשׁ אֲבִיךָ הַוָּא עֲבֵיד מִלְכֹוֹתָא דְאַרְעָא, כְּעַיִן
מִלְכֹוֹתָא דְרַקְיעָא, וְכֹלָא דָא כְּגֻונָא דָא. וְכֹל מַה
דְאַתְּעֵבֵיד בְּאַרְעָא קַיִםָא קַמִּי קָוְדֵשׁ אֲבִיךָ הַוָּא
בְּקַדְמִיתָא.

תֵא חֹזֵי, מִלְכֹוֹתָא קַדִּישָׁא, לֹא קַבֵּיל מִלְכֹוֹתָא
שְׁלִימָתָא, עד דְאַתְּחַבֵּר בָּאַבָּהָן. בְּגַין דַקָּוְדֵשׁ אֲבִיךָ
הַוָּא עֲבֵיד לָה לְמַלְכֵוּ עַלְאָה, לְאַתְּנַהָּרָא מָרוֹזָא דְאַבָּהָן.
וּכְדִי יְוֹסֵף הַצָּדִיק נִחְתָּן לְמַצְרִים בְּקַדְמִיתָא, אֵיהוּ מְשִׁיקָה
לָה לְשִׁכְינָתָא לְבַתֵּר עַמִּיהָ, דָהָא שִׁכְינָתָא לֹא

אֶזְלָא אֶלְאָ בַתְּרָא דָצְדִיק. וּבָגִין כֵּה אֲתִמְשָׁךְ יוֹסֵף
לִמְצָרִים בְּקָדְמִיתָא, וְגַטִּיל בְּלַעֲלָמָא בְּדַקָּא
יָאוֹת, וְלִבְתָּר נְחַתָּת שְׁכִינַתָּא לִמְצָרִים, וְכֹלֵה שְׁבָטִין
בְּחַדְרָה.

וּבָגִין כֵּה, יוֹסֵף דָנָטָר לֵיהּ לְבָרִית, זָכָה לְאֲתֻעַטָּרָא
בְּאַתְּרִיהּ, זָכָה לְמַלְכוֹתָא דְלַעַילָּא, וְלְמַלְכוֹתָא
דְלַתְּתָא. וְעַל דָא בְּלַמְאָן דָנָטָר בְּרִית קָדִישָׁא, כְּאֵילָוּ
קְיִים אָוָרִיתָא קָדִישָׁא כּוֹלָה, דָהָא בְּרִית שְׁקִיל בְּכָל
אָוָרִיתָא:

וַיְרָא יַעֲקֹב כִּי יִשְׁשָׁבֵר בְּמִצְרָיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו
וְגוּ. רְبִי חִיא פָתֵח וְאָמֵר, (זבריה יב) מֵשָׁא דָבָר יִ
עַל יִשְׂרָאֵל נָאֵם יִנּוֹתֵה שְׁמִים וַיּוֹסֵד אָרֶץ וַיּוֹצֵר רִוִית
אָדָם בְּקָרְבוֹ. הָאֵי קָרָא אֵית לְאִסְתְּפָלָא בֵּיהּ. מֵשָׁא דָבָר
יִי, בְּכָל הַגִּיא אֶתְר דָקָא מֵשָׁא, מֵשָׁא אַמְאֵי. אֶלְאָ, בְּכָל
אֶתְר דָאֵיהּ עַל דִינָא דְשָׁאָר עַמִּין וְאָמֵר מֵשָׁא, לְטוּב.
בְּכָל אֶתְר דָאֵיהּ עַל יִשְׂרָאֵל וְאָמֵר מֵשָׁא, לְבִישׁ.

בְּכָל אֶתְר דָאֵיהּ עַל דִינָא דְשָׁאָר עַמִּין, לְטוּב. בָגִין
דְמֵשָׁא מַטּוֹלָא אֵיהּ. כְבִיכּוֹל מַטּוֹלָא אֵיהּ עַלְיָה
דְקִוְדְשָׁא בְּרִיךְ הָוּא, שְׁלוֹם דְעַמִּין עוֹבֵדִי כּוֹכְבִים
וּמַזְלֹות. וּכְדָא תְּגַזֵּר דִינָא עַלְיָהוּ מַעֲבָר מִפְּנֵיהָ הָוּא
מַטּוֹלָא דָאֵיהּ סְבִיל עַלְיָהוּ. בְּכָל אֶתְר דִינָא אֶתְגַזֵּר

עַלְיָהוּ דִּיְשָׂרָאֵל, וְאָמֵר מֹשֶׁא, כִּבְכֹול מְטוּלָא אִיהוּ עַלְיָה דַּקּוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא. וּבְגַין כֵּה מֹשֶׁא מַהֲאִ גִּיסָּא, וּמַהֲאִ גִּיסָּא, מְטוּלָא אִיהוּ.

כִּיּוֹן דָּאָמֵר נוֹטָה שְׁמִים וַיּוֹסֶד אָרֶץ, אַמְּאֵ אַצְטְּרִיךְ וַיּוֹצֵר רִוחַ אָדָם בְּקָרְבָּו. וּכְיֵלָא הוֹינָא יַדְעֵי דָאִיהוּ יוֹצֵר רִוחַ אָדָם. אַלְאָ לְאַחֲזֹאה דַּרְגָּא יַדְיָעָא, דָּכְלָ רִוחָנִין וּנְשַׁמְתִּין דַּעַלְמָא, בְּהַהְוָא דַּרְגָּא קִיּוּמִין.

רַבְּיַ שְׁמֻעוֹן אָמֵר, הָאִי קָרָא קְשִׁיא, אֵי אָמֵר וַיּוֹצֵר רִוחַ אָדָם וְלֹא יַתִּיר יָאָות, אָבֵל בְּקָרְבָּו מַהָּוּ. אַלְאָ רַזְאָ אִיהוּ בְּתִרְיֵן סְטְרִין, דָהָא מַהְוָא נַהֲרָ דַּגְגִּיד וַנְּפִיקִין, מַתְמַן נְפִיקִי וַפְּרִיחִי נְשַׁמְתִּין בְּלָהִוִּין, וַאֲתַכְּנִישׁוּ בָאָתָר חַד. וְהַהְוָא דַּרְגָּא אִיהוּ יוֹצֵר רִוחַ אָדָם בְּקָרְבָּו. וְהָאִי כְּאַתְּתָא דָאַתְעַבְּרָא מִן דְכִוָּרָא, וְהַהְוָא וְלֹדָא צְרָת לָהּ בְּמַעַהָא. עַד דָאַצְטִיעֵיר כֵּלָא בְּצִיוּרָא שְׁלִימָו בְּמַעַהָא. כֵּה וַיּוֹצֵר רִוחַ אָדָם בְּקָרְבָּו, בְּקָרְבָּו קִיּוּמָא. עַד דָאַתְבָּרִי בָּר נְשָׁ בְּעַלְמָא וַיָּהִיב לִיהְ.

דָּבָר אַחֲרָ, וַיּוֹצֵר רִוחַ אָדָם בְּקָרְבָּו, בְּקָרְבָּו דָאָדָם מִמְּשָׁ. בְּגַין דִּכְדָּ אַתְבָּרִי בָּר נְשָׁ, וַקּוֹדֵשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא יַהְבֵּ לִיהְ בְּשַׁמְתִּיהְ, וַנְּפִיק לְאוּרָא דַּעַלְמָא. הַהְוָא רַוְחָא דְבָגּוּיהָ, לֹא אַשְׁפֵּח גּוֹפָא לְאַתְפְּשֵׁטָא בְּגּוּיהָ, וְקִיּוּמָא בְּסְטָרָא חַד בְּגּוּיהָ.

וכך בר נש אַתְפֵשֶׁט גוֹפִיה, הַהוּא רֹוחָא אַתְפֵשֶׁט, וַיְהִיב
בֵּיה חִילָא, וְכֵן בְּגֻוְנָא דְגֻפָא אַתְרָבִי, הַכִּי רֹוחָא
יְהִיב חִילָא בֵּיה, לְאַתְקִפָא בָּר נְשָׁ בְּהִדִּיה. וּבְגַיִן כַּךְ
יּוֹצֵר רֹוח אָדָם בְּקָרְבוֹ מִמְשָׁ.

וְאֵי תִימָא יּוֹצֵר רֹוח אָדָם מַהוּ, בְּגַיִן דְהַהוּא רֹוחָא,
אֲצַטְרִיךְ חִילָא דְלָעִילָא יִתְיר לְאַסְתִּיעָא בְּהִדִּיה.
וּעַל כֵּא קַוְדָשָׁא בְּרִיךְ הַוָּא אִיהוּ יּוֹצֵר רֹוח אָדָם בְּקָרְבוֹ,
וַיְהִיב לִיה סִיעָא בְּבָר נְשָׁ.

תָא חִזֵּי, בְּכָד הַהוּא רֹוחָא אֲצַטְרִיךְ סִיעָא, בְּגֻוְנָא דְאִיהוּ
הַהוּא בָּר נְשָׁ, וּבְגֻוְנָא דְהַהוּא גוֹפָא אַתְתָקָן, הַכִּי
גַמַּי הַהוּא רֹוחָא מִתְקַבְנִין לִיה, וְאוֹסְפִין לִיה רֹוחָא
לְאַתְקַבָּנָא. וְכֵא הַוָּא יּוֹצֵר רֹוח אָדָם בְּקָרְבוֹ.

וְתָא חִזֵּי, כִּיּוֹן דְאַתְאָבִיד יוֹסֵף מְאָבוֹי, יַעֲקֹב אָבִיד
הַהוּא תּוֹסֵפת רֹוחָא דְהַהוּה לִיה, וְאַסְתָּלָקָת מִגְיָה
שְׁכִינָתָא. לְבַתֵּר מַה בְּתִיב, (בראשית מ"ה) וְתָחִי רֹוח יַעֲקֹב
אָבִיהם. וּכְיַעֲד הַשְׁתָּא (דף קצץ ע"ב) מִית הַוָּה. אֶלָּא הַהוּא
תוֹסֵפת רֹוחָא אַסְתָּלָק מִגְיָה שְׁכִינָתָא, וְלֹא הַוָּה בְּגֻוִיָּה.
בְּגַיִן דְעַצְבּוֹנָא דְהַוָּה בֵּיה גַּרְמָא לִיה, (וְאֵי גַּרְמָא לִיה דָא) (ס"א
דָלָא) לֹא הַוָּה רֹוחִיה בְּקִיּוּמִיה. וּבְגַיִן כַּךְ וְתָחִי רֹוח יַעֲקֹב
אָבִיהם. וְהַכָּא (בְּתִיב וַיַּרְא יַעֲקֹב), דַעַד בְּעַז לֹא אַתְבָּשָׂר, מִנָּא
הַוָּה יַדְעָ. אֶלָּא וַיַּרְא יַעֲקֹב, דְחַמָּא לְכָל דְיִירִי אַרְעָא

דאזי למצרים, ומיתן עבורה (הذا הוא דכתיב וירא יעקב).
רבי יצחק אמר, פא חזי, דוד מלפआ זכה לאתחברא באבון, וירית דוכתיה בגויניה. הדה הוא דכתיב,
אבן מסוכם הבונים היתה לרأس פנה.

(נדפס וארא לא א) **רבי ייסא ורבי חזקיה הו אזי מקפטוקיא**
לולד, והוה עמהון חד יודאי במטול דקפטירא
דחמרא, עד דהו אזי, אמר רבי ייסא לרבי חזקיה,
אפתח פומך ואימא חד מלחה מאינו מילוי מעלייתא
דאורייתא, דאת אמר בכל يوم קמי בו贊נא קדיישא.
פתח ואמר, (משלו ג) דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה
שלום. דרכיה דרכי נעם, אלין ארחין דאורייתא.
דמאן דαιיל בארכי דאורייתא, קידשא בריך הויא אשרי
עליה בעימותא דשכינתא, די לא תעדי מגיה לעלמיין.
וכל נתיבותיה שלום, דכלתו נתיבין דאורייתא כלתו
שלם, שלם ליה לעילא, שלם ליה לחתא. שלם ליה
בעלמא דין, שלם ליה בעלמא דאתי.

אמר ההוא יודאי, איסירא (אסתרא) **בקיסטרא בהאי קרא**
اشתבח, אמרו ליה, מבין לך. אמר לו, מאבא
שמענא, ואוליפנא הכא בהאי קרא מלחה (טבא). **פתח**
ואמר, הא קרא בתראי גוונין איהו, ובתראי סטראי. קרי
ביה דרכים, וקרי ביה נתיבות. קרי ביהنعم, וקרי ביה

שָׁלוֹם. מֵאַن דָּרְכִים, וַיְמַאַן נִתְיּוֹת. מֵאַנְعָם, וַיְמַאַן שָׁלוֹם.

אֲלֹא דָרְכִיהָ דָרְכֵי נָעַם. הִיִּנוּ דְכִתִּיב, (ישעה מג) הַפּוֹתָן בַּיּוֹם הַרְחָה, הַהָא בְכָל אֶתֶר דָאָקָרִי בָאָרוּיִיתָא דָרָה, הַוָא אָוֹרָח פְתִיחָה לְכָלָא. פְהָאֵי אָרְחָא, דָאִיהוּ פְתִיחָה לְכָל בָּר נָשָׁה. כִּי דָרְכִיהָ דָרְכֵי נָעַם, אַילְיוֹן דָרְכִים דָאַינְנוּ פְתִיחָן מְאַבְהָן, דְכְרָאָן בִּימָא רַבָּא, וְעַלְיוֹן בְגּוּיה, וַיְמַאַנְנוּ אָוֹרָחִין מִתְפַתְחִין לְכָל עִיר וּלְכָל סְטָרִי עַלְמָא.

וְהָאֵי נָעַם, הַוָא נְעַימָו דְנַפְקָק מַעַלְמָא דָאַתִי. וַיְמַעַלְמָא דָאַתִי בְהָרֵין כָל בּוֹצִיגְנִין, וַמְתַפְרֵשָׁן לְכָל עִיר. וְהַוָא טִיבוּ וְהַוָא נְהֹרָא דַעַלְמָא דָאַתִי, דִינְקָין (ס"א חִירְתִּי) אַבְהָן, אָקָרִי נָעַם. דְבָר אַחֲרָ, עַלְמָא דָאַתִי אָקָרִי נָעַם, וְכֵד אַתְעַר עַלְמָא דָאַתִי, כָל חִדוּ וְכָל טִיבוּ וְכָל בְהָרֵין וְכָל חִירוּ דַעַלְמָא אַתְעַר, וְגַגְגִי כִּי אָקָרִי נָעַם.

וְעַל דָא תְּגִיבָן, חִיְיבִין דְגִיהַנְם, בְשֻׁעַתָא דְעַל שְׁבַתָא, נְיִיחַיָן בְּלָהָג, וְאֵית לְהוּ חִירּוֹת וּבְיִיחָא. בְשֻׁעַתָא דְנַפְיק שְׁבַתָא, אֵית לָן לְאַתְעָרָא חִידָוּ עַלְאָה עַלְגָא, דְגַשְׁתָזִיב מְהַוָא עַוְנָשָׁא דְחִיְבִיא דָאַתְדָנוּ (ס"א דְאַהֲדָרוֹ) מְהַהְיָא שְׁעַתָא וְלַהֲלָאָה. וְאֵית לָן לְאַתְעָרָא וְלִימָא, (תְהִלִים צ) וַיְהִי נָעַם ייְאַלְקִינוּ עַלְיָנוּ. דָא הוּא נָעַם עַלְאָה, חִידָוּ (ס"א חִירָא) דְכָלָא, וְעַל דָא דָרְכִיהָ דָרְכֵי נָעַם.

ובכל בתיוותיה שלום, מאן בתיוותיה. אלין אינון שבילין דגפקין מלעילא, וכלהו בקייט לון ברית ייחידי, דאייה אקרי שלום, שלמא דביתא. ואעל לון לימה רבא, פדר אייה בתוקפה, וכדין יהיב לייה שלמא. הדא הוא דכתיב וכל בתיוותיה שלום (ע"ב). תא חזי, יוסף ברית שלום היה, והוה במצרים מלפआ, ושליט על ארעה. ויעקב בגין דאסטלך מגיה שכינתא, לא היה ידע.

ועם כל דא, יעקב היה לייה תברא, בגין למובן עבורא במצרים. וחמא דאייה תברא על תברא, דיחתוין בניו למצרים. ויאמר יעקב לבניו למה תתראו, בגין דלא תחמוון גופיכה, אלא כרעין דלית לון שבעא.

אמר רבי חזקיה, ודאי רוא הכא. דהא בכל זמנה דעתרא אייה בעלמא, לא בעי בר נש, לאחזהה גריםיה בשוקא, בגין דלא יתפס בחובוי. ועל דא אמר למה תתראו, זהא אמר.

דבר אחר וירא יעקב כי יש (דף קצח נ"א) שבר במצרים, עבר ממש. דהא קידשא בריך הוא על דא שדר בפנא בעלמא, בגין לנחתא ליעקב ובינוי לתמן, ועל דא חמא בני ארעה, דהו מיתין מתמן עבר.

וַיַּרְא יַעֲקֹב כִּי יִשְׁשָׁר בְּמִצְרַיִם, בְּשֻׁעַתָּא דְמִיתַּצְחָק, אֲתוֹ יַעֲקֹב וַעֲשֹׂו לְמִפְלָג. וַעֲשֹׂו נְפָק מְחוֹלְקִיה דְאַרְעָא וּמִפְלָא, וַיַּעֲקֹב דִּיסְבּוֹל גְּלוֹתָא יַטּוֹל פֶּלָא. וְעַל דָא חַמָּא הַהְוָא תְּבִירָא דְהֹתָה לֵיה בְמִצְרַיִם, הוּא וּבְנוֹי לְמַסְבֵּל גְּלוֹתָא. וְעַל דָא וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו לְמַה תְּתַרְאָן. מִקְמֵי דִּינָא דְלַעַילָא, דְלָא יִשְׁתַּפְחָ עַלְיִיכּוּ מַקְטְּרָגָא. וַיֹּאמֶר הַגָּה שְׁמַעַתִּי כִּי יִשְׁשָׁר בְּמִצְרַיִם רְדוֹ שְׁמָה. הָא אַיְקָמוּה רְדוֹ, חַוְשְׁבָנָדָא הָוּ יִשְׂרָאֵל בְמִצְרַיִם: וַיֹּוסֶף הַהְוָא הַשְׁלִיט עַל הָאָרֶץ וְגוֹ, רַבִּי יִיְסָא פָתָח וַיֹּאמֶר, (תְּהִלִּים כז) וְעַתָּה יְרוּם רָאשֵׁי עַל אֹיְבִי סְבִיבָתִי וְאוֹבָחָה בָּאַהֲלוֹ זְבָחִי תְּרוּעה אַשְׁרָה וְאוֹמֶרֶת לִי.

תָא חִזֵּי, כֵד קָוְדְשָׁא בָּרֵיךְ הַהְוָא אַתְּרָעֵי בֵּיתָה בְּבָרְבָשׁ, זְקִיףַ לֵיה עַל כָּל בְּנֵי עַלְמָא. וְעַבֵּיד לֵיה רִישָׁא דְכָלָא, וּכְלָהו שְׁנָאוֹי אַתְּכְפִּין תְּחוֹתָוִי. דָוד מַלְכָא, שְׁנָאוֹג לֵיה אָחֹוי, דָחוֹ לֵיה מְבִיאָהוּ. קָוְדְשָׁא בָּרֵיךְ הַהְוָא אָרִים לֵיה עַל כָּל בְּנֵי עַלְמָא. אַתָּא חִמּוֹי, עַרְקָמְקָמָה. קָוְדְשָׁא בָּרֵיךְ הַהְוָא אָרִים לֵיה עַל כָּל מְלֻכּוֹתָיה, וּכְלָהו הָוּ בְּרַעַי וְסַגְדִּין קָמָמָה. וַיֹּוסֶף דָחוֹ לֵיה אָחֹוי, לְבָתֵּר כָּלָהו בְּרַעַי וְסַגְדִּין קָמָמָה. הָא הַוָּא דְכַתִּיב וַיָּבָאוּ אָחִי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחַוו לֹו אֲפִים אַרְצָה.

דבר אחר, ועתה ירום רashi, מי ועתה, כמו אתה. דברי יהודה אמר, הִא אֹמֵר, עת דאייהו דרבא עללה, וממן אייהו ההוא עת. דא ה"א, ואקרוי עתה. ועתה, דא אייה ובי דיבנית.

ירום רashi, לא רמא לה ביקרה ומילכותה. על אויבי סביבותי, אלין שאר מלכי ארעה. ואובחה באהלו, דא ירושלם. באהלו, דא אהל מועד. זבחו תרוועה, למשמע כל עולם. אשירה ואוזמרא, מהויא סטרא דתרועה היא. דהא מתמן, מהויא סטרא דתרועה, היא אתייא שירה ותשבחתא.

דבר אחר, ועתה ירום רashi, דא פנסת ישראל. על אויבי סביבותי, דא עשו וכל אפרכין דיליה. ואובחה באהלו, אלין ישראל. זבחו תרוועה, דכתיב, (תהלים נא) זבחו אללים רוח נשברה, בגין לאברהם דינא מעולם. אשירה ואוזמרא, לאודאה ולשבחא לקודשא בריך הוא, בלא פסיקו לעולם.

דבר אחר, ועתה ירום רashi, בכלל, יצר טוב על יצר רע. דכתיב, על אויבי סביבותי, דא יצר הרע, דאייהו סחרנית דבר נש, ואייהו שנאייה בכלל. ואובחה באהלו זבחו תרוועה, דא אוריתא, דאתהיבת מסטרא דאשא, בדכתיב (דברים לג) מימינו אש דת למון. דהא בגין